

Dr. France Štukl – dobitnik Aškerčeve nagrade za življenjsko delo za leto 2012

Arhivsko društvo Slovenije od leta 2002 dalje podeljuje Aškerčevo nagrado in Aškerčeva priznanja za posebne dosežke na področju arhivistike in popularizacije arhivske dejavnosti. Podeljuje jih vsako drugo leto, 20. oktobra, ob dnevu slovenskih arhivov. Dobitnik Aškerčeve nagrade za leto 2012 je dr. France Štukl, ki je nagrado prejel za življenjsko delo na področju zbiranja, varovanja in ohranjanja arhivske dediščine, posredovanja le-te javnosti, strokovnega izobraževanja ter za večletno zaslužno delo v Arhivskem društvu Slovenije.

Aškerčev nagrajenec dr. France Štukl.
(foto: Tina Arh)

Življenjska in poklicna pot dr. Franceta Štukla, roj. 5. septembra 1942, se je vseskozi odvijala v Škofji Loki, kjer je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo ter po zaključenem študiju zgodovine in umetnostne zgodovine leta 1967 našel svojo prvo in obenem tudi edino zaposlitev. Poklicno pot je začel kot arhivist pripravnik in jo po 35 letih zaključil kot doktor znanosti. Vmes je leta 1969 opravil strokovni in leta 1974 specialistični izpit, leta 1982 je uspešno zagovarjal magisterij in ga leta 1996 nadgradil z doktoratom znanosti.

Dr. France Štukl je nedvomno osebnost, ki je s svojim delom pustila globok pečat v delovanju Zgodovinskega arhiva Ljubljana (ZAL) in slovenski arhivistiki. Prvih 20 let službovanja je bil edini arhivist, ki je skrbel za varovanje in ohranjanje bogate arhivske dediščine na obsežnem škofovskem območju. Kot njegovo avtorstvo zato lahko štejemo vse strokovno delo, ki je bilo v enoti ZAL opravljeno do leta 1987. Na začetku je gradivo

urejal v Ljubljani, postopoma pa vse več v skromni sobici na škofjeloškem gradu, kamor se je leta 1972 dokončno preselil. V tem času je že aktivno sodeloval pri obnovi stare nunske kašče, v katero se je arhiv, takrat oddelek enote v Kranju, preselil leta 1975.

Strokovno delo dr. Štukla vključuje več kot 300 arhivskih fondov, ki jih je prevzel, strokovno uredil in popisal. Njegovi arhivski inventarji predvojnih občin so še danes – po štiridesetih letih – nepogrešljiv pripomoček raziskovalcem in kolegom arhivistom. Vse je opremil z izčrpnimi historiati fondov in ustvarjalcev ter natančnimi opisi tektonike gradiva, kar je bila v tistem času bolj izjema kot uveljavljeno pravilo. Prav tako dosleden je bil pri drugih arhivskih fondih, saj noben ni ostal neurejen in nepopisan, čeprav je vsako leto prevzemal velike količine dostikrat povsem neurejenega gradiva. V njegovih arhivskih evidencah ni bilo neznank in vso dokumentacijo je vodil skrbno in natančno, kar se danes, ob prenosih v nove računalniške programe, bogato obrestuje. Vseskozi se je zavedal tudi nujnosti ozaveščanja širše družbe o pomenu arhivskega gradiva in potrebi po njegovem varovanju. V ta namen je nastala vrsta člankov, objavljenih v različnih tovarniških in drugih lokalnih glasilih, o tem ni pozabil spregovoriti na predavanjih za javnost, radijskih oddajah in obiskih pri ustvarjalcih arhivskega gradiva na terenu. Za osnovnošolske skupine je vrsto let vodil arhivske učne ure in jim na ta način omogočal prvi stik z bogato arhivsko dediščino. Prav tako je bil z referati aktivno prisoten na arhivskih zborovanjih.

Arhivsko gradivo, ki ga je strokovno urejal in popisoval, mu je vseskozi ponujalo neizčrpen vir za njegovo raziskovalno delo. Dr. France Štukl prav gotovo sodi med tiste slovenske arhiviste, katerih publicistična bera je zelo bogata. Obsega 7 samostojnih knjižnih monografij ter več kot 170 naslovov strokovnih člankov, referatov, recenzij, poročil, vodnikov idr., objavljenih v Loških razgledih, Arhivih, Kroniki ter drugi strokovni literaturi. Osrednje mesto med njegovimi objavljenimi raziskavami zavzemajo tri monografije o hišah v Škofji Loki, njenih predmetjih in v Stari Loki, ki so izšle v letih 1981, 1984 in 1996. Napisane so na osnovi temeljitega preučevanja zemljiške knjige kot zelo pomembne vrste arhivskega gradiva. Zbrane podatke je dopolnil še z drugimi arhivskimi viri s področja sodstva in uprave ter zanimivostmi iz zgodovine mesta in njegovih prebivalcev. Prva *Knjiga hiš v Škofji Loki* je bila tudi njegovo magistrsko delo, s tretjo, ki govori o hišah v Stari Loki, je pridobil doktorski naslov. Vse tri so izšle v zbirki ZAL Gradivo in razprave, od leta 2012 so objavljene tudi na portalu Sistory. Pred njimi je za objavo v tej zbirki uredil *Zapisnike in izbrane dokumente iz arhiva občine Škofja Loka 1861–1918* (1979) in napisal monografijo *Hranilništvo v Škofji Loki* (1983). Leta 2004 je uredil in s komentarjem opremil očetove spomine in jih objavil v knjigi *Iz mojega življenja*. Leta 2011 pa je svoje obsežno umetnostno-zgodovinsko, zgodovinsko in arhivistično znanje združil v interdisciplinarni monografiji *Po poti kulturne dediščine: sprehod skozi Škofjo Loko in vasi v spodnjem porečju Poljanske Sore*.

Dr. France Štukl je svoje strokovno znanje vedno znal posredovati mlajšim kolegom, ki jih je uvajal v arhivsko delo, in številnim raziskovalcem, ki so v Zgodovinskem arhivu iskali gradivo za svoje študije. Še danes, kljub temu da ni več v aktivni službi, rad pomaga z nasveti in vzdržuje stalne stike z arhivom. Vseskozi je tudi član Arhivskega društva Slovenije, med leti 1968 in 1971 je bil društveni tajnik, kasneje tudi član komisije za strokovne izpite. V domačem – škofjeloškem – okolju pa je že več kot 45 let dejaven v Muzejskem društvu, ki ga je leta 2008 imenovalo za svojega častnega člana. Tudi v tem društvu je vrsto let opravljal tajniška dela in bil kasneje njegov predsednik. Vseskozi je aktivno sooblikoval vsebino Loških razgledov; sprva samo kot avtor prispevkov, od leta 1973 pa tudi kot član uredniškega odbora, kjer aktivno sodeluje še danes.

Ob prejemu Aškerčeve nagrade mu iskreno čestitamo.